

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **N. L.**
st. příslušnost: T. r.
t. č. pobyt: X
zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem
se sídlem Stodolní 7, 702 00 Moravská Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
se sídlem Hradčanské náměstí 5, 118 00 Praha 1

za účasti: **A. L.**
bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2022, č. j. X, a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Tunisku ze dne 24. 2. 2022 o žádosti o udělení víza č. X, *se ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19.410 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Velvyslanectví České republiky v Tunisku a Ministerstvo zahraničních věcí opakovaně rozhodly o neudělení krátkodobého víza žalobci, který je manželem české občanky. Jejich sňatek označily za účelový. Krajský soud proto musel posoudit, zda své důkazní břemeno a účelovost sňatku prokázaly.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce je manželem české občanky – paní A. L. Seznámili se v září 2018 během dovolené manželky žalobce v Tunisu. V září 2019 se vzali. Od té doby žalobce několikrát neúspěšně žádal o krátkodobé vízum, aby se svou manželkou mohl žít v Česku.
3. Naposledy podal žádost dne 13. 12. 2021. Velvyslanectví České republiky v Tunisu („velvyslanectví“) mu dne 24. 2. 2022 – po provedení paralelních pohovorů s oběma manželi –vízum neudělilo. Sňatek manželů byl podle něj účelový [§ 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců]. Velvyslanectví vycházelo zejména z okolností jejich vztahu před uzavřením manželství, počtu návštěv po svatbě a finanční situace manželů. Svatba se uskutečnila při třetí návštěvě žalobcovy manželky. Po 36 dnech osobní známosti. Po svatbě manželka navštívila žalobce na 10 dní v říjnu 2020 (to doložila letenkami). A poté údajně v únoru 2021 (to již nedoložila). Oba uváděli, že se nenavštěvovali častěji kvůli chybějícímu očkování manželky žalobce. Vstup neočkovaným osobám ale Tunisko začalo znemožňovat až v závěru roku 2021. Mohli se případně potkat na území jiného státu.
4. K jazyku velvyslanectví uvedlo, že pohovor vedlo v arabštině s překladem do francouzštiny. Žalobce prokázal základní komunikační znalost češtiny. Uvedl, že pracuje ve stavební firmě. Jeho manželka ale uvedla, že vypomáhá bratrancovi na stavbě. Žalobce tvrdil, že mu manželka v minulosti poslala 150 TND (1.200 Kč). Ona ale uvedla, že to byly 4.000 Kč. Kromě toho měla manželka spolu s jejím otcem žalobci poslat 700 EUR. Podle ní však žalobci peníze poslal pouze její otec sám od sebe a šlo o 20.000 Kč. Žalobce si v Česku nehledá práci. Vše mu zařizuje manželka. Nezná však ani název firmy, která mu měla údajně vystavit smlouvu o smlouvě budoucí.
5. Žalobce svou manželku požádal o ruku hned při její druhé návštěvě. Po necelých 14 dnech osobní známosti. Seznámila je kamarádka, která již žalobce znala z minulosti. Manželé mají ve svém okolí více smíšených manželských párů Česka – Tunisian. Všechny manželky byly klientkami hotelu, kde se seznámili i žalobce se svou manželkou. Podle velvyslanectví tak „se vši pravděpodobností jde o uzavřenou skupinu, která si vzájemně doporučuje partnery ke sňatku, aby tak byl umožněn vstup tuniských občanů do Schengenského prostoru.“.
6. Žalobce poté neúspěšně požádal žalovaného o nové posouzení důvodů neudělení víza. Žalovaný však rozhodnutím ze dne 15. 7. 2022, č. j. X („rozhodnutí žalovaného“), shledal rozhodnutí velvyslanectví souladným s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Postupoval podle Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES, č. COM (2009) 313 („Sdělení Komise“). Vycházel také se Sdělení Komise č. COM (2014) 604, jehož přílohou je Příručka pro řešení otázky účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU („Příručka“).
7. Na základě uvedených zdrojů žalovaný nejprve zkoumal, zda existují indikativní kritéria poukazující na nepravděpodobnost zneužití práva manželi. Nemohl však konstatovat, že by žalobce bez uzavření sňatku získal vízum. Jeho socio-ekonomická situace je nestabilní. Žije s rodiči. Dříve pracoval jako recepční a nyní jako dělník s denním

výdělkem cca 320 Kč. Zaměstnání ani výdělek ale nedoložil. Finančně ho podporuje manželka. Žalobce proto má ekonomickou motivaci k opuštění země původu prostřednictvím sňatku s občankou EU.

8. Před uzavřením sňatku ani poté pár nebyl v dlouhodobém vztahu. Od jejich seznámení v roce 2018 až do poloviny roku 2022 se setkali pouze šestkrát. Vždy na dobu kratší než jeden měsíc. Ke zvýšení intenzity návštěv nedošlo ani po uzavření sňatku. Namísto prohlubování vztahu žalobce pouze opakovaně podával žádosti o vízum.
9. Manželé neměli společné bydliště ani spolu nesdíleli domácnost. Vždy bydleli pouze v hotelu a jednou si po svatbě pronajali dům. Ke společně strávenému času v hotelu žalovaný konstatoval, že v muslimské zemi nesezdaný pár nemůže sdílet společný pokoj. Manželé se také nepodílí na úhradě nákladů na chod společné domácnosti. Uzavření manželství je vážný akt. Pokud k němu žalobce s manželkou přistoupili po krátké známosti, aniž by spolu vedli společnou domácnost, pak jim žalovaný nemůže uvěřit, že měli vážné úmysly. Navíc manželé nepřijali žádný dlouhodobý právní či finanční závazek. Na první pohled se proto podle žalovaného nedalo konstatovat, že sňatek není účelový. Proto přistoupil k dalšímu šetření na základě paralelních pohovorů s manželi.
10. Ve prospěch manželů hovoří, že jsou si věkově blízcí. Žalobce se snaží hovořit česky. A oba vyjadřují shodné přání založit rodinu. Nemají však žádné závazky z předchozích vztahů. Nic jim proto nebrání, aby svou společnou budoucnost alespoň nějaký čas realizovali v Tunisku nebo jiné třetí zemi. Tento závěr podporuje i konstantní judikatura správních soudů. Česko je suverénní stát, který může regulovat vstup a pobyt cizinců na svém území. Nemusí proto žalobci udělit vízum, pokud to dobře zdůvodní.
11. Jsou zde sice okolnosti svědčící ve prospěch manželů, ty ve jejich neprospěch však převažují. Manželka žalobce ho například od roku 2021 nenavštívila. Na dotaz, zda se od poslední žádosti něco změnilo, manželé odpověděli rozdílně. Manželka žalobce uvedla, že se nic nezměnilo, zatímco žalobce zmínil že oba mají novou práci. Žalobce tvrdil, že v Česku bude pracovat v továrně na salámy. Má o tom smlouvou o smlouvě budoucí. Tu ale nepředložil a neví, jak se předmětná společnost jmenuje. Tuto smlouvu mu navíc měla zajistit jeho manželka poté, co absenci plánů do budoucna zmiňovalo předchozí rozhodnutí o neudělení víza. Žalovaný v tom vidí účelový postup.
12. Z jednání žalobce proto lze dovodit, že pouze předstírá své city. Jeho skutečným záměrem není vést společný dlouhodobý rodinný život s občankou EU. Pouze se snaží získat schengenské vízum. Veškerá indikativní kritéria zatím nasvědčují účelovosti sňatku.

III. Žaloba

13. Žalobce namítá, že správní orgány neprokázaly účelovost jeho manželství. Úvodem odkazuje na několik ustanovení správního řádu, která měl žalovaný porušit (§ 2, § 3, § 50 odst. 4, § 68 odst. 3). Rozhodnutí žalovaného vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Je nepřezkoumatelné. Žalovaný nesprávně vyhodnotil rozhodné skutečnosti. Postupoval tendenčně, protože vyšel pouze ze skutečností svědčících pro neudělení víza. Nezohlednil skutková tvrzení a námitky žalobce ze žádosti o nové posouzení.
14. Závěry žalovaného o špatné socio-ekonomické situaci žalobce, která jej motivuje k opuštění země, žalobce považuje za spekulativní. Samy o sobě navíc nesvědčí o účelovosti

manželství. Žalovaný nezohledňuje socio-ekonomické rozdíly mezi Tuniskem a Českem. Žalobcovy mzdové poměry nelze srovnávat s těmi českými.

15. K vytýkané absenci dlouhodobého vztahu před svatbou žalobce zdůrazňuje, že s manželkou byli v pravidelném denním kontaktu skrze sociální média. Sňatek uzavřeli po roce známosti. Učinili tak proto, že podle tuniských zvyklostí a tradic není možné sdílet společnou domácnost se ženou před uzavřením sňatku. Žalovaný opomenul zohlednit tento sociální a kulturní kontext.
16. Je pravdou, že se manželé setkali pouze šestkrát. Žalobce ale v žádosti o nové posouzení uváděl, že jim v častějším styku bránily objektivní okolnosti. Ať už se jedná o pracovní povinnosti manželky v Česku, pandemickou situaci ve světě, či nemožnost žalobce vycestovat mimo území Tuniska na delší dobu.
17. Samotné tvrzení o typickém způsobu seznámení manželů nelze brát za rozhodující bez zvážení dalších individuálních okolností případu. Vzájemný vztah žalobce a jeho manželky nelze posuzovat na podkladě obecných poznatků správního orgánu, aniž by blíže zkoumal jeho hloubku, vzájemné prožitky, vzájemnou náklonnost, možnost rozvíjet společnou budoucnost a naplnit účel manželství.
18. Ohledně rozporů, na které poukazuje žalovaný, žalobce uvádí, že je třeba zohlednit různost jazyků, ve kterých manželé dostávali otázky. Je také třeba obecně rozlišovat, zda se jednalo o otázky týkající se rozhodných nebo podružných skutečností. Z rozhodnutí žalovaného neplyne, že by na to bral ohled. Není jasné, jak vyhodnotil námitky ze žádosti o nové posouzení. Pouze přejímá závěry velvyslanectví. Postupoval proto v rozporu s požadavky plynoucími z evropského *soft law*. Rozhodnutí žalovaného stojí na nepodložených domněnkách. Je svévolné. Žalobce splňuje podmínky pro udělení víza.

IV. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný nepovažuje své rozhodnutí za nepřezkoumatelné ani rozporné se zjištěným skutkovým stavem. K namítaným porušením správního řádu žalovaný poukazuje na § 168 zákona o pobytu cizinců, podle kterého se část druhá a třetí správního řádu nepoužije na vízové řízení.
20. Správní orgány řádně zjistily skutkový stav. S manželi provedly paralelní pohovory. Zároveň zohlednily všechny předložené důkazy. Žalovaný vycházel z indikativních kritérií a své rozhodnutí logicky odůvodnil. Odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2021, č. j. 29 A 108/2019-122. Podle něj není povinností správních orgánů domýšlet nové skutečnosti, pokud žadatel v opakovaně podané žádosti o vízum sám uvede, že se od posledního řízení nic nezměnilo.
21. Je volbou žadatele a jeho rodinného příslušníka, aby si zvolili, v jakém jazyce bude pohovor probíhat. Žalobce proto nemůže namítat, že manželé dostávali otázky při paralelních pohovorech v různých jazycích, což má ztěžovat možnost kvalifikovaně posoudit tvrzené rozpory ve výpovědích. Žalobce mohl mít pohovor v češtině, která má být společným komunikačním jazykem manželů. S obsahem pohovoru se navíc seznámil.
22. Žalovaný vycházel ze Sdělení Komise a jednotlivých indikativních kritérií. Účelovost nikdy není možné postavit na jisto. Obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2020, sp. zn. 44 A 65/2019, uvádí, že účelovost tvrzení v konkrétním případě může

vyplývat jen z určitého souhrnu skutkových okolností, které při použití pravidel logiky a pravděpodobnosti nasvědčují tomu, že se věci patrně mají jinak, než jak se navenek jeví.

23. Pohovory žalobce s jeho manželkou jsou do značné míry obecné a formulářové. Podle Nejvyššího správního soudu sice nelze z rozporů dovozovat účelovost manželství. Stejně tak ale nelze ze shody v jiných otázkách vyvodit, že se o účelové manželství nejedná (rozsudek ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34). Vzhledem ke standardizované formě vedení pohovoru v rámci správního řízení je poměrně jednoduché se na dotazování připravit a odpovědi v předstihu korigovat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016-62). Pokud jde o socio-ekonomické podmínky v zemi původu, ty nejlépe zná velvyslanectví, což mu umožňuje adekvátně rozhodovat ve věci. Pokud jde o namítanou libovůli při rozhodování správních orgánů, vízový proces zakotvuje záruky přezkumu jednotlivých rozhodnutí v podobě žádosti o nové posouzení a následného soudního přezkumu.
24. Nad rámec žalobních námitek žalovaný odkazuje na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Gül proti Švýcarsku*, podle kterého článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu. Žalovaný tedy nemá povinnost umožnit manželům vedení soukromého a rodinného života v Česku. Společný rodinný život mohou realizovat v zemi původu žalobce či jiné třetí zemi.
25. I judikatura Soudního dvora uvádí, že směrnice 2004/38 členské státy nezavazuje veškeré pravomoci v oblasti kontroly vstupu rodinných příslušníků občanů Unie na jejich území. Na základě kapitoly VI uvedené směrnice totiž členské státy mohou, je-li to odůvodněno, odmítnout vstup a pobyt z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. A v souladu s článkem 35 směrnice 2004/38 mohou členské státy přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoliv práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků (srov. rozsudek Soudního dvora ve věci C-127/08). Podobně i Nejvyšší správní soud uvádí, že prokázání účelovosti manželství pojmově vylučuje nepřípustný zásah do rodinného života, neboť v účelovém manželství se osobní ani rodinný život již z podstaty neuskutečňuje (rozsudek Nejvyššího správního ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 9/2014-32).
26. Správní orgány vízovou žádost nezamítly pouze na základě domněnek bez podkladu ve vízovém spise, jak tvrdí žalobce. O žádosti rozhodovaly na základě řádně zjištěného skutkového stavu a v souladu se zákonem. Přihlédly pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a své úvahy a důvody pro rozhodnutí ve věci v dostatečné míře zdůvodnily.

V. Jednání ve věci

27. Dne 21. 3. 2023 proběhlo u krajského soudu jednání ve věci. Zástupce žalobce odkázal na obsah žaloby a zdůraznil, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné. Chybí v něm logické důvody, pro které správní orgány považují manželství za účelové. Manželství trvá od roku 2019. Oba manželé k sobě mají citový vztah. I touto žalobou usilují o společný život.
28. Žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě. Uvědomuje si, že neexistuje pouze jeden společensky akceptovatelný model manželství. Při posuzování vízových žádostí manželů občanů a občanek EU správní orgány primárně vycházejí z toho, že manželství účelové není. Pouze pokud vyjdou najevo určité pochybnosti, přistupuje se k dalšímu šetření. Svě

rozhodnutí žalovaný považuje za přezkoumatelné a zákonné. Na vízové řízení se neaplikuje část druhá a třetí správního řádu. Účelovost manželství však nelze stoprocentně prokázat.

29. V této věci existoval skutkový řetězec důvodných pochybností svědčících o účelovosti manželství. Žalovaný poukázal na nevyhovující socio-ekonomickou situaci žalobce. Nebo na to, že manželé spolu nevedli společnou domácnost, ač měli možnost tak učinit v Tunisku nebo jiné třetí zemi. Zásnuby při druhém společném setkání žalovaný považuje za nestandardně rychlé. Manželé se za tak krátkou dobu nemohli poznat. Tunisko je migračně riziková země. Je zde typické, že mladí muži využívají sňatky s občankami EU k následné migraci do Evropy. Velvyslanectví v Tunisu je z oblasti Maghrebu v tomto směru nejvytíženější. Sňatek je účelový minimálně ze strany žalobce. Správní orgány však mohou své rozhodnutí přehodnotit, pokud by manželé doložili nové skutečnosti, například o společném soužití.
30. Zástupce žalobce v reakci na žalovaného opět uvedl, že jeho rozhodnutí neuvádí konkrétní skutečnosti, které by svědčily o účelovosti manželství. Žalobce nemá možnost žít v jiné zemi. A jeho manželka to taky nechce. Má v Česku zaměstnání a rodinu. Musela by navíc žít v muslimské zemi s horším lidskoprávním kreditem než Česko, což by pro ni jako ženu bylo náročné. To žalovaný nezohlednil. V častějším kontaktu manželům bránily objektivní důvody. Během covidu nebylo možné cestovat. Žalovaný oponoval, že se manželé seznámili v roce 2018 a za celou dobu se viděli pouze šestkrát. Pandemie byla v letech 2020 a 2021. Od roku 2022 již žádné restriktce nejsou a nebyly ani v roce 2019. Žalobce má – stejně jako jeho manželka – v zemi svého původu rodinu a práci. Pokud by žil v Česku, byl by ve stejné pozici jako by byla jeho žena, pokud by žili v Tunisku. Také by se musel integrovat do naprosto cizího prostředí.
31. Manželka žalobce se k věci vyjádřila z pozice osoby zúčastněné na řízení. Uvedla, že manžel nemůže cestovat do jiné země, protože nemá pas. Má jej velvyslanectví. Ona v Tunisku žít nechce. V Česku má rodinu a byt na hypotéku. Také má dobré zaměstnání. S žalobcem by chtěla založit rodinu, ale to nejde na povel. V práci má dovolenou, kterou celou využívá k tomu, aby jezdila za manželem. Na dovolené si chce ale také odpočinout, protože hodně pracuje. Nemí očkovaná, proto nějakou dobu do Tuniska nemohla letět. Popsala svou náročnou poslední cestu za manželem. Dodala, že se zná s jeho rodinou a on s tou její. Jejich vztah funguje i na dálku. Od svatby již uplynulo tři a půl roku.
32. Žalovaný se ohradil proti tvrzení, že žalobcův pas zadržuje velvyslanectví. Pas je sice nutné předložit k podání žádosti o vízum. Následně si jej ale žadatel může vyžádat zpět. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Azs 410/2017-96, ve kterém soud také v neprospěch manželů zohlednil skutečnost, že spolu alespoň po nějakou dobu nevedli společnou domácnost. Odmítl přitom argument, že společné domácnosti manželů fakticky zabránily správní orgány z důvodu vízové politiky. Žalovaný si klade otázku, proč během návštěv žalobce v Tunisku jeho manželka bydlela vždy jenom v hotelech. A ne u jeho rodiny. Maximální doba, kterou v Tunisku strávila, byla 20 dní. Existenci covidových restriktcí nelze přičítat k tíži žalovanému.
33. Žádná ze stran nevznesla jakýkoliv důkazní návrh. V závěrečném návrhu zástupce žalobce znovu zdůraznil, že rozhodnutí žalovaného považuje za nepřezkoumatelné. Navrhl krajskému soudu, aby jej zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný své

rozhodnutí považuje za zákonné a souladné se základními zásadami správního řízení. Navrhl proto zamítnutí žaloby.

34. Krajský soud poté odročil jednání za účelem vyhlášení tohoto rozsudku na 29. 3. 2023.

VI. Posouzení věci krajským soudem

35. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba. V zákonné lhůtě.

36. Žalobce je *důvodná*.

a. Základní právní východiska

37. Zákonný důvod rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza žalobci upravuje § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Podle něj se cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana EU, sám není občanem EU a hodlá doprovázet nebo následovat občana EU na území, krátkodobé vízum *neudělí*, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud *účelově uzavřel manželství*.
38. Uzavřením sňatku žalobce získal postavení rodinného příslušníka občana EU [§ 15a odst. 1 písm. a) ve spojení s § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců]. Rodinní příslušníci občanů EU přitom mají ze směrnice 2004/38/ES plynoucí právo na vstup a pobyt v Česku. Za účelem realizace tohoto práva mají také nárok na udělení krátkodobého víza. *Neudělení víza proto představuje omezení práva žalobce na vstup na území Česka*. Takové omezení musí splňovat podmínky stanovené směrnicí 2004/38/ES. Ta v čl. 35 umožňuje odeprít právo přiznané směrnicí v případě zneužití nebo podvodu, například v podobě účelových sňatků.
39. Bližší definici pojmu účelový sňatek nebo postup při jejich odhalování směrnice neobsahuje. Zákon o pobytu cizinců výslovně neurčuje konkrétní znaky, které by napomáhaly vymezit, v jakých případech lze manželství považovat za účelové. Jako nezávazná výkladová vodítka lze využít Sdělení Komise a Příručku. To ostatně udělal i žalovaný.
40. Sdělení Komise definuje účelové sňatky jako „sňatky uzavřené *vylučně* za účelem získání práva volného pohybu a pobytu podle směrnice, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok. Sňatek není možné považovat za účelový sňatek pouze z toho důvodu, že je spojen výhodou přistěhovalectví, nebo s jinou výhodou. Kvalita vztahu není pro použití článku 35 relevantní.“ (zvýraznění doplnil krajský soud).
41. Obdobně se k charakteru účelových sňatků vyjádřil také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40: „Pokud cizinec získá právní status manžela unijního občana a správnímu orgánu doloží vznik manželství, je na něj nutné pohlížet jako na rodinného příslušníka unijního občana, aniž by musel prokazovat pravost uzavřeného manželství. *Teprve v případě, pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že vylučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství*. Jinými slovy, důkazní břemeno ohledně doložení nabytého právního statusu leží na cizinci, *za skutkové prokazování účelovosti manželství je plně odpovědný správní orgán*. Rovněž zde má být přiměřeným způsobem respektována prastará právní zásada (jakkoli si Nejvyšší správní soud je vědom toho, že původ a vlastní smysl této zásady je mimo oblast veřejného práva), že rozhodováno má být *in favorem matrimonii*, tj. ve prospěch manželství.“ (zvýraznění doplnil krajský soud).

42. Pokud cizinec řádně doloží uzavření sňatku, platí vyvratitelná domněnka, že manželství neuzavřel s úmyslem obejít zákon o pobytu cizinců. Důkazní břemeno o opaku leží *výhradně* na správních orgánech. *Pokud tedy správní orgány nedokáží prokázat, že k uzavření manželství daném případě došlo výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu, musí vízum udělit.*
43. S cílem zamezit vytváření zbytečných zátěží a překážek Komise určila soubor indikativních kritérií, která poukazují na to, že je zneužití práv nepravděpodobné (pozitivní kritéria). Anebo naopak nasvědčují tomu, že existuje možný úmysl zneužít práva přiznaná směrnicí výlučně s cílem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví (negativní kritéria).
44. Mezi pozitivní indikativní kritéria patří to, že:
- manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím,
  - pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu,
  - pár měl společné bydliště/domácnost po dlouhou dobu,
  - pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností (hypotéka na bydlení atd.).
45. Naopak v rámci negativních indikativních kritérií lze zohlednit to, že:
- pár se před svatbou nikdy nesetkal,
  - pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají,
  - pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,
  - důkaz o peněžní částce nebo daru předaných, aby došlo k uzavření sňatku (s výjimkou peněz nebo darů předaných jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí),
  - v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,
  - rozvoj rodinného života pouze v době přijatého příkazu k vyhoštění,
  - pár se rozvedl krátce potom, co dotyčný státní příslušník třetí země získal právo pobytu.
46. Tato kritéria by však správní orgány měly považovat pouze „za podněty pro zahájení vyšetřování, aniž by z nich bylo možné vyvozovat automatické závěry výsledků nebo dalšího šetření.“ (viz Sdělení Komise, oddíl 4.2).
47. Posouzení, zda se jedná o účelové manželství, je otázkou *skutkovou* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, bod 23). Správní orgány musí zjistit skutkový stav v takovém rozsahu, aby o závěru o účelovosti manželství neexistovaly důvodné pochybnosti. Jak krajský soud vysvětlí v následující části rozsudku, to se v tomto případě správním orgánům nepovedlo. Žalovaný dostatečně neprokázal, že by žalobce uzavřel manželství účelově.

b. Aplikace právních východisek na případ žalobce

48. Žalobce v první řadě namítá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Nejdou z něj podle žalobce seznat konkrétní důvody, pro které

žalovaný považuje manželství žalobce za účelové. V tom mu ale krajský soud nemohl dát za pravdu.

49. Povinnost správního orgánu *řádně odůvodnit své rozhodnutí* plyne z § 68 odst. 3 správního řádu, který se na vízové řízení přímo neuplatní, jak správně poukazuje žalovaný. To však neznamená, že by nemusel své rozhodnutí řádně odůvodnit. Tato povinnost plyne ústavně zaručeného práva na tzv. jinou právní ochranu u zákonem určeného (nesoudního) orgánu podle čl. 36 odst. 1 *in fine* Listiny základních práv a svobod. Jde tu o vyloučení libovůle při rozhodování. *Řádně odůvodněné proto musí být i rozhodnutí velvyslanectví, resp. žalovaného.* To se projevuje na zákonné úrovni i v tom, že na uvedená rozhodnutí při soudním přezkumu dopadá § 76 soudního řádu správního, včetně písm. a) *in fine*, které správnímu soudu umožňuje (i bez jednání) zrušit jakékoliv rozhodnutí správního orgánu, které trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů.
50. Nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je rozhodnutí tehdy, pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, jakými úvahami se správní orgán řídil při hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu. Či z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou argumentaci v odvolání nebo vyjádření. Anebo proč považoval námitky za liché, mylné nebo vyvrácené, resp. proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Zjednodušeně řečeno je nepřezkoumatelným takové rozhodnutí, z kterého soud nedokáže dostatečně zjistit, proč správní orgán rozhodl právě tak, jak rozhodl.
51. Rozhodnutí žalovaného ale touto vadou netrpí. Je z něj totiž zřejmé, proč žalovaný (stejně jako velvyslanectví) považuje sňatek žalobce s jeho manželkou za účelový. Žalovaný poukazuje na konkrétní skutečnosti, které v řízení vyšly najevo. A které podle něj vrhají významný stín pochybností na upřímnost důvodů, které žalobce vedly k rozhodnutí vstoupit do manželství.
52. Druhá věc však je, *zda tyto skutečnosti opravdu postačují k tomu, aby žalovaný mohl odepřít žalobci jeho právo na vstup na území Česka*, které mu vzniklo z titulu manželství s českou občankou. Jde tedy o to, zda žalovaný unesl své důkazní břemeno a v dostatečné míře prokázal, že motivací žalobce k uzavření manželství s jeho manželkou byla *výhradně* snaha získat postavení rodinného příslušníka občanky EU spolu s výhodami, které se s tímto postavením pojí – zejména právo volného pohybu a pobytu na území členských zemí EU. A zda má v tomto směru rozhodnutí žalovaného (i velvyslanectví) dostatečnou oporu ve spise ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního.
53. Žalovaný ve svém rozhodnutí správně nejprve posuzoval pozitivní indikativní kritéria, která poukazují na nepravděpodobnost, že by manželství bylo uzavřeno účelově. A dospěl k závěru, že z těchto kritérií se v případě žalobce nenaplnilo. Potud krajský soud s hodnocením žalovaného souhlasí. *Chybějící naplnění pozitivních kritérií však ještě bez dalšího nesvědčí o účelovosti manželství.* Jedná se pouze o signál pro správní orgány, aby provedly další šetření, které by mohlo odhalit případnou účelovost. Jednoznačně zde byl důvod pro provedení pohovorů s manželi.
54. Tyto pohovory však neukázaly ani existenci žádného z negativních kritérií. Tedy kritérií, která naopak nasvědčují tomu, že sňatek pravděpodobně účelový je. Byť by to krajský soud očekával, žalovaný je výslovně neposuzuje. Z odůvodnění jeho rozhodnutí neplyne, že by shledal naplnění některého z negativních kritérií. V neprospěch manželů staví jiné skutečnosti.

55. Z rozhodnutí obou správních orgánů je zřejmé, že závěr o účelovosti sňatku opírají zejména o to, že pár spolu před svatbou ani po svatbě netrávil *dostatek společného času* a nevedl společnou domácnost. To však krajský soud – na rozdíl od žalovaného – ani ve světle dalších okolností vztahu manželů nepovažuje za dostatečný důvod pro závěr, že manželé nemají v úmyslu vést společný život v budoucnosti.
56. Žalovanému lze dát do jisté míry za pravdu, že pokud někdo požádá svou partnerku o ruku již při druhém společném setkání a při dalším setkání proběhne svatba, může to vzbuzovat jisté rozpaky. A vyvolávat pochybnosti o skutečných úmyslech manželů. V českých podmínkách to není zcela standardní. *Není to však ale ani vyloučené*. Lidé mohou mít různé pohnutky k uzavření manželství. Jednou z nich může být i cíl usnadnit protějšku zisk pobytového oprávnění. To bez dalšího neznamená, že takové manželství je účelové, mají-li manželé v plánu žít spolu a pokračovat ve svém vztahu. Teprve pokud by zisk oprávnění k pobytu byl *jediným cílem sňatku*, bylo by možné mluvit o účelovém manželství.
57. Oba správní orgány zdůrazňují, že k uzavření manželství došlo po pouhých 36 dnech osobní známosti. Krajský soud má však za to, že žalovaný nemůže přistupovat k hodnocení délky vztahu pouze mechanicky pohledem počtu dní, které manželé společně strávili před svatbou a po ní (obdobně viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2022, č. j. 41 A 31/2021-69, bod 40). Romantický vztah může existovat a fungovat i na dálku. Manželé se přitom seznámili v září 2018. Svatbu měli v září 2019, tedy až po roce společné známosti. To není nijak nepřiměřeně krátká doba. Manželé jsou spolu podle svých slov v každodenním osobním kontaktu přes messenger.
58. Okolnosti související s uzavřením sňatku navíc v době vydání rozhodnutí žalovaného – tj. více než dva a půl roku po svatbě – nehrají příliš zásadní roli. Tu by hrály, pokud by žalobce žádal o vízum krátce po uzavření manželství. Judikatura však jasně říká, že *účelovost manželství nelze hodnotit pouze ke dni vzniku manželství*, ale je třeba vztahy mezi manželi posuzovat i po dobu správního řízení až do rozhodnutí žalovaného. Vztahy mezi manželi se totiž vyvíjí. *Pokud manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené*. Ani v případě, že tomu tak od jeho úplného počátku nebylo (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, nebo ze dne 4. 3. 2020, č. j. 10 Azs 375/2019-39, bod 11). Čím delší doba uplyne od svatby a čím déle manželství trvá, tím menší relevanci lze přikládat způsobu, jakým manželé přistoupili k jeho uzavření.
59. Žalovaný konstatoval, že se manželé od roku 2021 neviděli a také spolu nevedli společnou domácnost, byť jim v tom nic nebránilo. Oba ale u pohovoru vysvětlili, že manželka žalobce není očkovaná, což zejména v roce 2021 a 2022 byla pro cestování kamkoliv ve světě velká překážka. Restrikce zaváděly nejenom jednotlivé státy, ale i letecké společnosti. Absence vzájemných návštěv právě v tomto období je proto pochopitelná. *To, že se manželé osobně neviděli, ještě neznamená, že by svůj vztah i nadále neudržovali*. Z odpovědí manželů je naopak zřejmé, že se zajímají o život toho druhého. Žalobce věděl o tom, že jeho manželka změnila zaměstnání a kolik vydělává. Věděl také, že vlastní byt v Kroměříži a kolik platí za hypotéku. Žalobce je v kontaktu i s rodinou manželky. A ona zase s tou jeho. V době rozhodování žalovaného přitom manželství trvalo již více než dva a půl roku. A nic nenasvědčuje tomu, že by neplnilo svou funkci. O snaze prohlubovat vzájemný vztah svědčí i úsilí žalobce učit se a komunikovat česky.

60. Zásadní okolností pro negativní rozhodnutí správních orgánů se jeví být, že manželé spolu doposud nevedli *společnou domácnost*. Žalovaný to několikrát zdůrazňoval i při ústním jednáním. Uvedl také, že pokud by manželé doložili, že společnou domácnost alespoň po nějakou dobu vedli – buď v Tunisu nebo v jiné třetí zemi –, mohl by to být důvod pro přehodnocení závěru o účelovosti manželství. Žalovaný v tomto směru dokazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, č.j. 9 Azs 410/2017-96, ve kterém k závěru o účelovosti vedlo také to, že manželé spolu nevedli společnou domácnost, ač jim v tom objektivně nic nebránilo.
61. Tento rozsudek je však třeba číst v kontextu konkrétních skutkových okolností věci, kterou Nejvyšší správní soud projednával. Šlo o manžele, mezi nimiž byl věkový rozdíl 40 let. Existovala mezi nimi prokazatelná jazyková bariéra. A v pohovorech se neshodli na zásadních otázkách ohledně jejich osobního života i uzavření sňatku. Manželka navíc byla téměř osmdesátiletou důchodkyní, které skutečně nic nebránilo, aby se svým manželem nějakou dobu žila v zemi jeho původu. Nevedení společné domácnosti tedy bylo jedním z mnoha důvodů, pro které správní orgány i soudy v této věci označily manželství za účelové.
62. Pro krajský soud je však důležité, že vedení společné domácnosti je pouze jednou z indicií, že se o účelový sňatek nejedná. *Skutečnost, že pár společnou domácnost v zemi jednoho z nich před podáním žádosti o vízum nevedl, naopak není kritériem svědčícím o úmyslu obejít zákon*. Nemůže proto být ani rozhodným důvodem pro neudělení víza rodinnému příslušníkovi občana EU. Jak ve své judikatuře k tomuto kritériu uvádí Nejvyšší správní soud, „[s]dílení společné domácnosti není v manželství právní povinností, a proto z její absence nelze vyvozovat závěr o účelovosti manželství. Z uvedeného tedy vyplývá, že absence společné domácnosti má pro posouzení úmyslu nevést společný manželský život minimální význam, a proto bez doplnění dalších významnějších skutkových zjištění nemůže vést k závěru, že manželství bylo uzavřeno účelově s cílem získat pobytové oprávnění.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2020, č. j. 3 Azs 380/2019-53, bod 19).
63. Manželka žalobce navíc uváděla, proč nechce žít v Tunisku. V České republice má byt, na který platí hypotéku, a dobře placenou práci. Žalovaný má sice v obecně rovině pravdu, že z práva na respektování soukromého a rodinného života nevyplývá všeobecný závazek státu respektovat volbu osob ohledně země jejich společného života. V případě rodinných příslušníků občanů EU, resp. Česka je však *nutné zoblednit také závazky plynoucí z unijního práva, které této kategorii cizinců garantuje právo ke vstupu na území, včetně práva za tímto účelem získat vízum*. Toto právo se odvozuje od svobody pohybu a pobytu občana EU zakotveného v čl. 21 Smlouvy o fungování EU nebo čl. 45 Listiny základních práv EU.
64. Unijní právo tedy přiznává svobodu pohybu a pobytu také rodinným příslušníkům občanů EU. Právě proto, aby usnadnilo samotným občanům EU realizaci jejich práva na volný pohyb. *Český zákonodárce pak výhody vyplývající z uvedených ustanovení rozšířil i na rodinné příslušníky nemigrujících občanů ČR* (viz § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Díky tomu náleží právo ke vstupu i žalobci, coby manželovi občanky ČR. Bez ohledu na to, zda manželé mohou realizovat svůj rodinný život i v jiné zemi. České správní orgány nemohou nutit českou občanku k tomu, aby realizovala svůj rodinný život v zahraničí. Mají naopak zásadní povinnost umožnit vstup jejímu manželovi.
65. Žalobce správně namítá, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného působí do jisté míry tendenčně. Žalovaný totiž zdůrazňuje pouze skutečnosti svědčící v neprospěch manželů,

zatímco ty svědčící v jejich prospěch opomíjí. Jen stručně konstatuje, že v jejich prospěch hovoří jejich blízký věk, snaha žalobce hovořit česky a shodné přání založit spolu rodinu. Skutečnosti, které žalovaný přičítá v jejich neprospěch, jsou v očích krajského soudu spíše podružného charakteru. Je pravdou, že na vízové řízení se neuplatní část druhá a třetí správního řádu. Proto se zde ani přímo neuplatní zásada volného hodnocení důkazů ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu, jejíž porušení žalobce namítá. To ale neznamena, že žalovaný může postupovat svévolně a přihlížet pouze k některým skutečnostem, zatímco jiné bude přehlížet.

66. Za důležité krajský soud považuje například to, že v odpovědích manželů nejsou rozpory, které by nasvědčovaly tomu, že se manželé navzájem dostatečně neznají anebo se jeden o druhého nezajímají. Podle žalovaného manželé poskytli rozpornou odpověď na otázku, zda se od podání poslední žádosti o vízum něco změnilo. Zatímco manželka žalobce uvedla, že se nezměnilo nic, žalobce zmínil, že oba změnili zaměstnání. *Krajskému soudu však není jasné, co konkrétně žalovaný z tohoto údajného rozporu dovozuje.* Po nahlédnutí do protokolu o pohovorech je navíc zřejmé, že manželka žalobce pouze jinak pochopila položenou otázku. Odpověděla, že „v našem vztahu se nic nezměnilo.“ Žalovaný tak odpovědi manželů vytrhává z kontextu.
67. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě i později při ústním jednání odkazoval na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 2. 2021, č. j. 29 A 108/2019–122, ve kterém soud v kontextu opakovaně podávané žádosti o vízum konstatoval, že nebylo povinností žadatele vyvracet rozpory zjištěné v předcházejícím řízení. Jejich vyvracení ani již nebylo předmětem daného řízení. Pokud žalobce sám uvedl, že od minulého řízení nedošlo k žádné změně a netvrdil žádný vývoj ve vztazích manželů až na jednu návštěvu manželky v Alžíru, správní orgány podle citovaného rozsudku neměly povinnost domýšlet nové skutečnosti.
68. Je logické, že v případě opakované žádosti o vízum se správní orgány budou zaměřovat na zjišťování nových skutečností ve vztahu manželů od poslední neúspěšné žádosti. Bude je zajímat, co se v něm změnilo. *Následné rozhodnutí o neudělení víza však musí obstát samo o sobě.* Musí uvádět veškeré relevantní skutečnosti, ze kterých správní orgány dovozují účelovost manželství. *Rozhodnutí o předchozích žádostech o vízum v této věci navíc ani nejsou součástí správního spisu.* Soudní přezkum se pak v případě opakované žádosti o vízum neomezuje pouze na otázku, zda se od podání poslední žádosti něco změnilo natolik zásadním způsobem, aby zanikl důvod neudělení víza. Soud naopak přezkoumává všechny důvody, o které se správní orgány ve svých rozhodnutích opírají při konstatování účelovosti sňatku.
69. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný cituje judikaturu, podle které rozpory ani soulad v odpovědích na položené otázky není bez dalšího zásadní. Stejně jako nelze z rozporů dovozovat účelovost manželství, nelze ze shody v jiných otázkách vyvodit, že se o účelové manželství nejedná (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34). V této souvislosti žalovaný zdůrazňuje skutečnost, že pohovory se žadateli o vízum bývají do značné míry obecné a formulářové. S tím však krajský soud nemůže souhlasit. Je sice pravdou že posouzení účelovosti sňatku nestojí a nepadá na (ne)existenci rozporů ve výpovědích manželů. Jedná se o komplexní posouzení všech okolností, které v řízení vyjdou najevo. *Paralelní pohovory s manželi jsou ovšem prakticky jediným nástrojem, kterým zastupitelské orgány disponují při odhalování účelových sňatků.* Je proto nezbytné, aby

zastupitelské úřady vedly pohovory takovým způsobem, aby pak dokázaly identifikovat případné rozpory, které mohou svědčit o úmyslu manželů obcházet zákon.

70. Proto i Příručka uvádí, že v případě účelových sňatků je pravděpodobnější, že manželé uvedou rozporuplné nebo chybné informace o sobě navzájem v zásadních otázkách, o okolnostech svého prvního setkání, o svatebním obřadu nebo o společných plánech do budoucnosti (s. 38 Příručky). Právě existence rozporů v odpovědích na zásadní otázky týkající se druhého z manželů může svědčit o tom, že se manželé vzájemně dostatečně neznají a neprojevují zájem se lépe poznat. *Jestliže zastupitelské úřady tyto pohovory vedou na základě formulářových otázek, nelze to klást k tíži manželům.* Je to zastupitelský úřad, kdo nese odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu a kdo musí prokázat, že manželství je účelové. Je proto na zastupitelském úřadu, aby v případě potřeby otázky pokládané manželům „ušil na míru“ konkrétnímu vztahu. Pokud to neudělá, vystavuje se tím riziku, že své důkazní břemeno neunes. Jako tomu bylo i v tomto případě.
71. Stejně tak není jasné, proč žalovaný manželům vytýká, že ve svém okolí mají páry tvořené občankami Česka a Tunisany, které pomohly i seznámení žalobce s jeho manželkou. Velvyslanectví v tomto ohledu dokonce vyjadřuje podezření, že se jedná o jakousi organizovanou skupinu, která napomáhá migraci mladých Tunisánů. Pro takto závažné tvrzení by však krajský soud očekával alespoň nějaký konkrétní podklad. Nikoliv jen subjektivní domněnku správního orgánu. Pokud by tomu tak skutečně bylo, jednalo by se závažnou indicii možné účelovosti. Jestliže se ale manželka žalobce z jakýchkoliv důvodů pohybovala v komunitě žen, které si vzaly muže z Tuniska, a seznámily ji se žalobcem, pak na tom krajský soud nic podezřelého nevidí.
72. Obdobně nelze souhlasit s tvrzenou účelovostí jednání manželů při hledání práce pro žalobce. Vzhledem k tomu, že žalobce v Česku nikdy nebyl, je naprosto pochopitelné, že mu s hledáním budoucího zaměstnání pomáhá jeho manželka. Účelovost žalovaný spatřuje v tom, že v předešlém zamítavém rozhodnutí správní orgány manželům vytkly, že nemají plány do budoucna. A žalobce nyní neznal dostatečné podrobnosti ohledně svého budoucího možného zaměstnání. *Krajský soud ovšem považuje za přirozené, že se manželé snaží reflektovat výtky, které dříve vedly k neudělení víza.* To, že si žalobce nepamatoval název jeho potenciálního budoucího zaměstnavatele, o ničem nevypovídá.
73. Krajský soud samozřejmě rozumí tomu, že se zastupitelské úřady v jednotlivých zemích nejlépe orientují v místních podmínkách. A mohou mít bohaté zkušenosti při odhalování účelových sňatků. *To však neznamená, že každé manželství, které vykazuje některé ze znaků typických účelových sňatků, nebo které se vychyluje z představy zastupitelského úřadu o ideálním způsobu uzavření manželství, lze automaticky zaškatulkovat jako účelové* (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39, bod 21).
74. Krajský soud si uvědomuje, že unesení důkazního břemene k prokázání účelovosti manželství není pro správní orgány jednoduché. *Ve hře je ovšem svoboda volného pohybu rodinného příslušníka občana EU.* Nelze proto upustit od nároků, které v tomto ohledu klade na rozhodování správních orgánů právní úprava a judikatura. Při absenci *zřejmých skutkových důvodů* svědčících o účelovosti manželství je z toho důvodu *nutné* se přiklonit – i přes přetrvávající pochybnosti – na stranu žadatele a vízum mu udělit.
75. Udělení krátkodobého víza by žalobci ostatně negarantovalo bezproblémovou budoucnost v Česku či jiném členském státu. Jde pouze o umožnění krátkodobého pobytu v délce maximálně 90 dnů. Pokud žalobce zamýšlí žít v Česku dlouhodobě, musel by pak dále

žádat o povolení k přechodnému a případně také trvalému pobytu. Pravost jeho sňatku by proto byla předmětem dalšího šetření pracovníků Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Ti mají s ohledem na přítomnost cizince na území – na rozdíl od zastupitelských úřadů – více prostředků k odhalení účelových sňatků (kromě pohovoru s manželi také např. pobytovou kontrolu). Získáním krátkodobého víza by proto žalobce ještě rozhodně „neměl vyhráno“. *Charakteru pobytového oprávnění, o které v této věci jde, by podle krajského soudu měly správní orgány přizpůsobit také své nároky, které kladou na hodnocení povahy manželství.*

76. Tím krajský soud neříká, že by zastupitelské úřady nebo žalovaný měli rezignovat na odhalování účelových sňatků. Je však nutné si uvědomit, že ne každé manželství, které neodpovídá jejich zažité představě o tom, jak by měl vztah manželů vypadat, lze považovat za účelové. V případě žalobce a jeho manželky krajský soud nenašel dostatečně indicie, které by popíraly jejich snahu vést společný manželský život. *Skutkový závěr správních orgánů o účelovosti manželství z důkazů obsažených ve správním spisu neplyne.*

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

77. Z uvedených důvodů krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil. Skutkové závěry, na kterých stojí rozhodnutí žalovaného, nemají oporu ve spisu [§ 76 písm. b) soudního řádu správního]. Stejnou vadou trpí i rozhodnutí velvyslanectví, proto ho soud zrušil také (§ 78 odst. 3 soudního řádu správního). A věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V dalším řízení správní orgány váže právní názor soudu (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).
78. Ve světle odůvodnění tohoto rozsudku bude velvyslanectví v dalším řízení muset znovu rozhodnout o žádosti žalobce o udělení víza. Přitom bude vycházet z toho, že se doposud nepodařilo prokázat takové skutkové okolnosti, které by odůvodňovaly závěr, že žalobce uzavřel s občankou Česka sňatek *vylučně* za účelem získání práva volného pohybu a pobytu na území členských států EU a že *zároveň* nemá v úmyslu vést se svou manželkou společný život.
79. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 19.410 Kč. Tuto částku tvoří zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč spolu s odměnou právního zástupce žalobce Mgr. Farida Alizeye.
80. Odměna právního zástupce žalobce se skládá z odměny za tři úkony právní služby – příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání soudu [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Tarifní hodnota úkonu činí 50.000 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní pomoci proto činí 3.100 Kč. K tomu je třeba připočít paušální náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby ve výši 3 x 300 Kč.
81. Kromě toho ustanovený zástupce vyčísлил cestovné automobilem z Ostravy do Brna a zpět (celkem 342 km) na jednání u soudu ve výši 2.562 Kč. Výše cestovného se skládá z náhrady pohonných hmot ve výši 784 Kč (zástupce žalobce realizoval cestu osobním vozem, který má podle doloženého technického průkazu spotřebu 5,2 litrů na 100 km; cena nafty podle vyhlášky č. 467/2022 Sb., za rok 2023 činila 44,10 Kč za litr, tzn. spotřeba nafty na 342 km je 17,78 l x 44,1 = 784) a náhradu amortizace vozidla ve výši 1.778 Kč (paušální náhrada za

rok 2023 ve výši 5,2 Kč x 342 km). Doplnil také vyčíslení náhrady za promeškaný čas podle § 14 advokátního tarifu ve výši 800 Kč (4 hodiny).

82. Odměna za zastupování včetně vynaložených nákladů tak činí 13.562 Kč. S připočtením DPH, které je ustanovený zástupce plátcem, činí jeho odměna (po zaokrouhlení na celé koruny) 16.410 Kč. A se soudním poplatkem tedy celková částka náhrady nákladů řízení žalobce čítá 19.410 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 29. března 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce